

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 28 февруари 2025 година

Соопштение за печатот

Позначајни движења во платниот биланс¹ во четвртиот квартал од 2024 година

Во четвртиот квартал од 2024 година, во тековните трансакции со нерезидентите е остварен дефицит од 291,4 милиони евра, како резултат на дефицитот во размената на стоки и кај салдото на примарниот доход. Кај финансиските трансакции со нерезидентите се остварени нето-приливи врз основа на заемите, директните инвестиции, трговските кредити и валутите и депозитите, а нето-одливи врз основа на портфолио-инвестициите.

Основни компоненти на платниот биланс на Република Северна Македонија (во милиони евра)

	тековна година				претходна година				квартална промена		годишна промена		збирна промена				
	Кв.1 2024	Кв.2 2024	Кв.3 2024	Кв.4 2024	Кв.1-Кв.4 2024	Кв.1 2023	Кв.2 2023	Кв.3 2023	Кв.4 2023	Кв.1-Кв.4 2023	милиони евра	%	милиони евра	%	милиони евра	%	
Тековна сметка	-196.8	-118.8	251.5	-291.4	-355.5	78.6	-126.7	229.1	-125.4	55.6	-542.9	...	...	-166.1	...	-411.1	...
Стоки	-817.0	-748.5	-644.6	-893.3	-3,103.4	-620.5	-596.4	-634.0	-783.2	-2,634.1	-248.7	38.6	-110.1	14.1	-469.3	17.8	
Услуги	303.0	242.8	370.1	146.0	1,061.9	254.3	14.5	292.9	173.9	735.5	-224.1	-60.6	-27.9	-16.0	326.4	44.4	
Примарен доход	-202.2	-198.8	-202.3	-197.6	-800.9	-183.0	-184.4	-189.6	-185.4	-742.4	4.7	-2.3	-12.2	6.6	-58.5	7.9	
Секундарен доход	519.4	585.7	728.3	653.5	2,486.9	627.8	639.7	759.8	669.4	2,696.6	-74.8	-10.3	-15.9	-2.4	-209.7	-7.8	
Капитална сметка	-1.0	0.5	-0.3	9.8	9.1	0.2	-0.5	-0.5	-0.1	-0.9	10.1			9.9		10.0	
Финансиска сметка	-192.3	-77.6	251.6	-212.3	-230.6	75.6	-119.8	256.5	-116.4	95.9	-463.9			-95.9		-326.5	
Позначајни компоненти:					0.0					0.0	0.0			0.0			
Директни инвестиции	-277.0	-218.3	-237.6	-355.2	-1,088.1	-129.5	-119.7	-40.1	-198.8	-488.1	-117.5			-156.3		-600.0	
Нето-стекнување средства	219.7	17.1	57.7	-307.0	-12.6	214.7	130.1	168.1	-407.9	104.9	-364.7			100.9		-117.5	
Сопственички капитал	28.1	30.9	31.3	41.9	132.3	15.2	22.1	19.0	23.5	79.8	10.6			18.5		52.5	
Реевистирање на добивка	4.8	2.6	5.2	4.4	17.1	1.3	1.3	1.3	5.3	-0.9				3.1		11.7	
Должнички инструменти	186.7	-16.4	21.1	-353.3	-161.9	198.2	106.6	147.8	-432.7	19.8	-374.5			79.4		-181.7	
Нето-создавање обврски	496.6	235.5	295.3	48.1	1,075.5	344.2	249.7	208.2	-209.1	593.0	-247.2			257.2		482.5	
Сопственички капитал	97.7	71.6	39.9	104.4	313.6	49.8	68.5	104.4	48.9	271.7	64.5			55.5		41.9	
Реевистирање на добивка	144.6	87.2	27.2	-3.6	255.3	34.8	34.8	34.8	34.8	139.4	-30.8			-38.5		116.0	
Должнички инструменти	254.4	76.6	228.2	-52.6	506.6	259.6	146.4	68.9	-292.9	182.0	-280.8			240.2		324.6	
Портфолио-инвестиции	67.0	47.3	106.8	69.4	290.5	-438.5	20.0	414.9	37.6	34.0	-37.4			31.8		256.4	
Валутите и депозити	174.3	89.1	139.4	-18.3	384.5	124.0	120.1	268.1	-99.5	412.7	-157.7			81.2		-28.2	
Заеми	22.4	-48.3	66.3	-401.0	-360.6	163.7	-174.2	-8.1	-384.9	-403.5	-467.3			-16.1		42.9	
Трговски кредити	114.3	37.7	183.4	-104.8	230.6	84.9	-17.7	-69.8	-63.6	-66.2	-288.2			-41.2		296.8	
Девизни резерви	-291.9	15.4	-3.4	598.6	318.7	266.7	52.3	-308.7	592.8	603.1	601.9			5.8		-284.4	

...* процентуалната промена е над 100

Напомена: Во финансиската сметка знакот (-) означува нето-приливи од странство. Кај девизните резерви знакот (+) означува зголемување, додека знакот (-) означува намалување на девизните средства. Во податоците за девизните резерви се исклучени ценовните промени и курсните разлики.

Извор: НБРСМ.

Тековна сметка

Од аспект на движењата остварени кај одделните компоненти на тековната сметка, во четвртиот квартал од 2024 година, во тековните трансакции со нерезидентите е остварен дефицит кај стоковната размена (893,3 милиони евра) и кај примарниот доход (197,6 милиони евра), којшто ги надмина нето-приливите кај секундарниот доход и размената на услуги (653,5 и 146 милиони евра, соодветно).

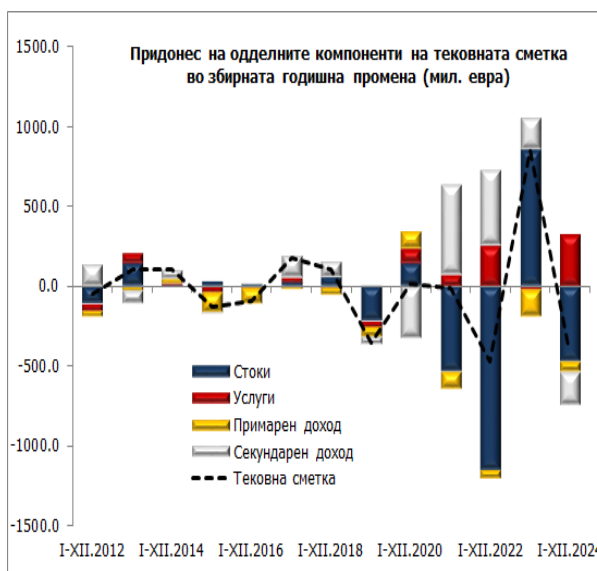
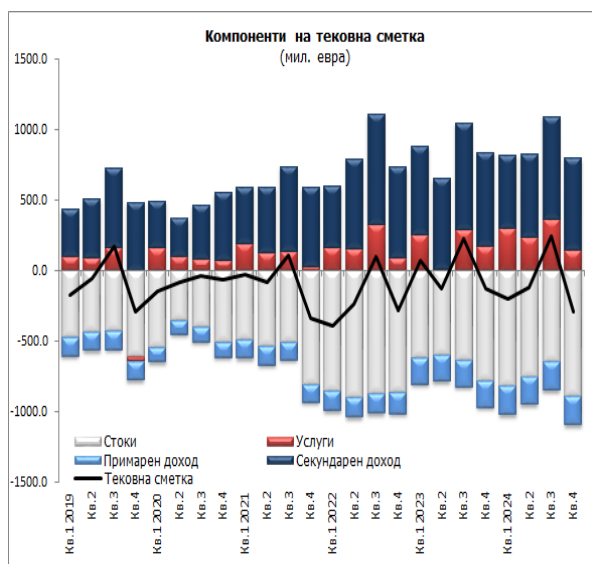
¹ Платниот биланс претставува статистички извештај којшто систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Северна Македонија со странство за определен временски период, односно ги прикажува тековните, капиталните и финансиските трансакции помеѓу резидентите и нерезидентите.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Наспроти суфицитот во тековната сметка остварен во третиот квартал од 2024 година (251,5 милиони евра), во четвртиот квартал е забележан дефицит од 291,4 милиони евра, што укажува на квартално зголемување на нето-одливите во тековната сметка од 542,9 милиони евра. Ваквите состојби се објаснуваат со сезонски зголемениот дефицит кај трговската размена (248,7 милиони евра), како и со намалените нето-приливи кај размената на услуги и кај секундарниот доход (за 224,1 и 74,8 милиони евра, соодветно), при умерена позитивна промена кај примарниот доход (за 4,7 милиони евра).

Во споредба со четвртиот квартал од минатата година, дефицитот во тековната сметка е зголемен за 166,1 милион евра, што во најголем дел се должи на зголемениот дефицит во стоковната размена (за 110,1 милион евра) и примарниот доход (12,2 милиона евра), како и на помалиот суфицит кај размената на услуги и кај секундарниот доход (27,9 и 15,9 милиони евра, соодветно).

Извор: НБРСМ.

Во 2024 година, тековната сметка забележа дефицит во износ од 355,5 милиони евра, што претставува раст за 411,1 милион евра, во однос на 2023 година и во најголем дел е резултат на зголемениот дефицит во стоковната размена (469,3 милиони евра) и примарниот доход (58,5 милиони евра), како и на намалениот суфицит кај секундарниот доход (за 209,7 милиони евра). Кај размената на услуги е забележан поголем суфицит за 326,4 милиони евра.

Финансиска сметка

Во четвртиот квартал од 2024 година, кај финансиските трансакции со нерезидентите се остварени нето-приливи од 212,3 милиони евра. Позначителни нето-приливи се остварени кај заемите (401 милион евра), директните инвестиции (355,2 милиона евра), трговските кредити (104,8 милиони евра) и валутите и депозити (18,3 милиони евра), додека нето-

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

одливи се забележани единствено кај портфолио-инвестициите (69,4 милиони евра). Девизните резерви се зголемени за 598,6 милиони евра.

Во четвртиот квартал, кај директните инвестиции се остварени нето-приливи од 355,2 милиона евра. Анализирани по компоненти, ваквите остварувања се резултат на нето-приливите кај меѓукомпанискиот долг (300,7 милиони евра), сопственичкиот капитал (62,5 милиони евра) и кај реинвестирањето на добивката (8 милиони евра). Во 2024 година, врз основа на директни инвестиции се остварени нето-приливи во износ од 1.088,1 милион евра, што е раст за 600 милиони евра во споредба со 2023 година. Притоа, во 2024 година, нето-приливи се евидентирани кај сите компоненти, и тоа: кај меѓукомпанискиот долг (668,5 милиони евра), реинвестираната добивка (238,3 милиони евра) и кај сопственичкиот капитал (181,3 милиони евра).

Во четвртиот квартал од 2024 година, обврските врз основа на директни инвестиции² се зголемени за 48,1 милион евра, како резултат на зголемените обврски врз основа на вложувања во сопственички капитал (104,4 милиони евра), при намалени обврски врз основа на меѓукомпаниски долг (52,6 милиони евра) и реинвестирана добивка (3,6 милиони евра). Збирно во 2024 година, обврските кон директните инвеститори се зголемени за 1.075,5 милиони евра, што е раст за 482,5 милиони евра во однос на 2023 година. Збирната промена во однос на 2023 година е резултат на зголемените обврски врз основа на меѓукомпанискиот долг (324,6 милиони евра), реинвестираната добивка (116 милиони евра) и сопственичкиот капитал (41,9 милиони евра).

Во четвртиот квартал, средствата врз основа на директни инвестиции се намалени за 307 милиони евра, како резултат на намалените побарувања врз основа на должничките инструменти (353,3 милиони евра), при раст на побарувањата врз основа на сопственичкиот капитал (41,9 милиони евра) и реинвестирана добивка (4,4 милиони евра). Збирно, за 2024 година, средствата врз основа на директните инвестиции се намалени за 12,6 милиони евра. За споредба, во 2023 година е остварено зголемување од 104,9 милиони евра. Збирната промена во најголем дел произлегува од намалените побарувања врз основа на должничките инструменти (181,7 милиони евра), при раст на сопственичкиот капитал (52,5 милиони евра) и реинвестираната добивка (11,7 милиони евра).

Директните инвестиции во земјата, во 2024 година, изнесуваат 1,255 милиони евра како резултат на нето-приливи кај сите поткомпоненти, и тоа: должнички инструменти (686 милиони евра), сопственички капитал (313,6 милиони евра) и реинвестирање на добивката (255,3 милиони евра). Во споредба со 2023 година, директните инвестиции во земјата бележат раст за 677,2 милиона евра.

Во четвртиот квартал од годината, нето-обврските врз основа на портфолио-инвестициите се намалени за 69,4 милиони евра. Ваквата промена во најголем дел се должи пред сè на

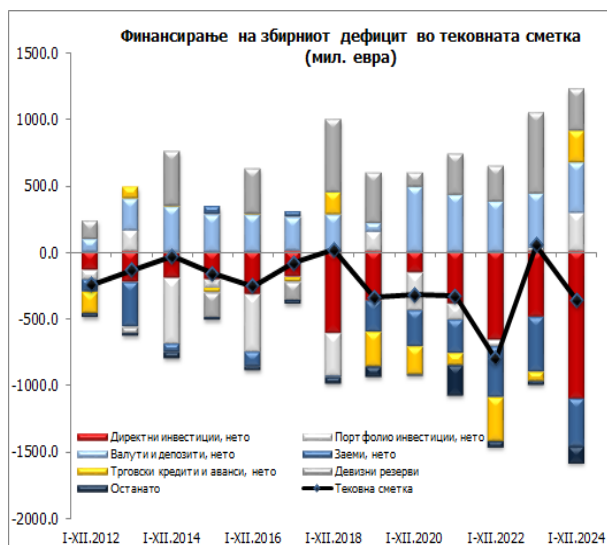
² Се прикажуваат директните инвестиции во зависност од тоа дали финансиските трансакции создаваат обврска кон или побарување (средства) од странство.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

зголемените вложувања на резидентите во странски должнички хартии од вредност, и тоа од страна на депозитните институции (53,7 милиони евра) и од страна на останатите финансиски институции (12,1 милион евра).

Во четвртиот квартал од 2024 година, нето-приливите врз основа на заеми од 401 милион евра во најголем дел се резултат на нето-приливите кај секторот „држава“ (456,7 милиони евра), а во помал дел и од нето-приливите кај останатите сектори³ (30,3 милиони евра), при нето-одливи од специфичните активности на централната банка поврзани со управувањето со девизните резерви (80,8 милиони евра) и кај секторот „депозитни институции“ (5,3 милиона евра). Збирно за 2024 година, нето-приливите врз основа на заеми изнесуваат 360,6 милиони евра, со позначителни нето-приливи кај секторот „држава“ (565,6 милиони евра) и кај останатите сектори (65,1 милион евра), при нето-одливи кај централната банка (238,6 милиони евра) и кај секторот „депозитни институции“ (31,4 милиони евра).

Извор: НБРСМ.

Во 2024 година, нето-приливите остварени од директните инвестиции (1.088,1 милион евра) и заемите (360,6 милиони евра) ги надминаа нето-одливите врз основа на валутите и депозитите (384,5 милиони евра), портфолио-инвестициите (290,5 милиони евра) и трговските кредити (230,6 милиони евра), што овозможи целосно финансирање на дефицитот на тековната сметка од 355,5 милиони евра и раст на девизните резерви за 318,7 милиони евра.

³ Останатите сектори опфаќаат: останати финансиски институции, нефинансиски претпријатија, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Ревизии на податоците

Податоците за платниот биланс во ова соопштение содржат редовна ревизија на податоците за периодот јануари – септември 2024 година заради подобрување на нивниот квалитет. Притоа, ревизијата на податоците придонесе за зголемување на дефицитот во тековната сметка за 32 милиона евра, главно како резултат на ревизијата во подбилансот на стоковната размена и примарниот доход (зголемен дефицит за 21,4 милиони евра и 15,3 милиони евра, соодветно), наспроти зголемувањето на суфицитот кај размената на услуги и кај секундарниот доход (за 3,4 милиони евра и 1,3 милиони евра, соодветно).

Кај финансиската сметка ревизијата доведе до поголеми нето-приливи за 45,6 милиони евра, главно како резултат на зголемувањето на нето-обврските кај трговските кредити (за 22,7 милиони евра), кај директните инвестиции (за 17,8 милиони евра) и кај заемите (за 4 милиони евра).

Поради ревизијата на податоците дојде до намалување на грешките и пропустите за периодот јануари – септември 2024 година за 12,5 милиона евра.

Придружни информации

Временски серии податоци: годишни, квартални и месечни податоци за платниот биланс
http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Методолошки појаснувања: http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspix

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://www.nbrm.mk/kalendar_na_objavuvanje_na_podatoci.nspix

Квартален платен биланс: 30 мај 2025 (референтен период, заклучно со март 2025 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 103 (или 110/108).